

Arbetsmarknadsdepartementet
c/o regeringskansliet

Begäran om yttrande om Remiss av Skatteverkets promemoria Lönegaranti - Svar senast 2022-12-09

Er beteckning: A2022/01200

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker att ansvaret för utbetalning av garantibelopp och de sammanhängande uppgifterna enligt lönegarantilagen och lönegarantiförordningen överförs från länsstyrelserna till Skatteverket. De ytterligare förslag som Skatteverket tar upp i promemorian kommer även vara till fördel för att åtgärda problemen med missbruk av lönegarantin.

Länsstyrelsen ser med fördel att verksamhetsövergången till fullo sker till Skatteverket för en tydligare och kostnadseffektivare verksamhet i staten. Om ansvaret för verksamheten ska delas mellan länsstyrelserna och Skatteverket enligt förslaget behöver eventuella övergångsregler klargöras och länsstyrelsernas finansiering av kvarstående verksamhetskostnader måste vidare utredas.

Allmänna synpunkter

Ekonomi och IT

Skatteverkets förslag om att myndigheten övertar alla nya ärenden, medför att länsstyrelserna har kvar de gamla ärendena innan verksamhetsövergången. Detta innebär att länsstyrelserna kommer ha kvar både kostnader för personal och systemstöd ytterligare en tid framöver. Vi räknar med att vi kommer ha kvar systemstödet i upp till 15 års tid på grund av gällande arkivregler och att befintlig personal till viss del behöver kvarstå under ett års tid efter övergången.

Länsstyrelserna uppskattar att ytterligare kostnader för systemstöd upp emot 20 mnkr kvarstår. Systemkostnaderna består av en årlig kostnad för nuvarande systemstöd på cirka 1,2 mkr och en uppskattad uppgraderingskostnad. Kostnaderna kommer bli lägre om systemet enbart ska hantera arkivering och ingen mer handläggning av ärenden. Utöver kostnader för system kvarstår även personalkostnader till viss del som ska fortsätta handläggningen av befintliga ärenden.

Den ersättning länsstyrelserna idag får från Kammarkollegiet för lönegarantihandläggningen uppgår till 550 kronor per nytt ärende. Då länsstyrelserna inte längre kommer få några nya ärenden, behöver länsstyrelsernas finansiering ersättas på annat sätt för att täcka våra verksamhetskostnader.

Återkrav mot företag

Länsstyrelsen saknar i Skatteverkets promemoria den avslutande delen av lönegarantiverksamheten som handlar om återkrav mot arbetsgivaren. Avsnitt 4.13 handlar enbart om återkrav mot den enskilde. Om staten inte får full utdelning/återbetalning i en konkurs/rekonstruktion ska länsstyrelsen återkräva det utbetalda garantibeloppet från arbetsgivaren beroende på juridisk bolagsform och bevaka statens fordran. Länsstyrelsen anser att även denna del ingår i verksamhetsövergången.

Avsnitt 4.14 Ytterligare utredning av lönegarantisystemet

Länsstyrelsen ställer sig bakom de av Skatteverket föreslagna fortsatta utredningarna, var och en för sig.

Länsstyrelsen vill särskilt framhäva utredningen om att flytta beslutanderätten från en privat aktör till staten som mycket positiv. Då förslaget innebär att staten skyndsamt kan utbetala ersättningen till den enskilde som står utan inkomst, samtidigt som det blir en än mer ensad och effektiv hantering. Det skulle även medföra ytterligare svårigheter att fuska eller begå brott mot den statliga lönegarantin. Det kommer medföra kortare handläggningstider och färre involverade i de flesta fall, både genom att de privata aktörerna inte längre har arbetsuppgiften och kräver ersättning från staten och genom att tingsrätterna inte får lika många överklagningar. Det kommer även sammantaget att medföra kostnadsbesparingar för staten.

Ytterligare förslag på utredningar

Den statliga lönegarantin har utretts flera gånger. Den senaste granskningen som Riksrevisionen genomfört visar en bra nulägesbild över lönegarantiverksamheten. Till den har länsstyrelserna bidragit med information. Vi ställer oss bakom de förslag som Riksrevisionen lyfte fram.

Utöver de redan nämnda förslagen om utredningar av lönegarantin som Skatteverket lyfter fram, vill Länsstyrelsen ge inspel på ytterligare några utredningar som kan beaktas.

Skyndsamhetskravet

Utifrån Skatteverkets förslag i denna promemoria anser Länsstyrelsen att varje förslag, var och en för sig, är positivt och att Skatteverket har tagit hänsyn till skyndsamhetskravet. Länsstyrelsen anser dock att det finns risk för att skyndsamhetskravet åsidosätts utifrån att förslagen tillsammans, kommer medföra att den enskilde i mycket större utsträckning kommer få vänta på sin ersättning. Länsstyrelsen bygger detta resonemang på att:

- En privat aktör är fortsatt beslutsfattare
- Ett felaktigt beslut ska överklagas till domstol
- Fler kontroller ska ske före utbetalning

För företag som befinner sig i en rekonstruktion är det av vikt att de anställda får lön för sitt arbete och att företaget kan fortsätta producera varor och tjänster. Det är också av stor vikt för den enskilde att den statliga lönegarantin har särskilda krav på att ärendena handläggs skyndsamt. Denna skyddslagstiftning bör särskilt beaktas utifrån de nya förslag som ingår i Skatteverkets promemoria, men även i tillkommande utredningsförslag.

Inrättande av utbetalningsmyndighet

Den tidigare utredningen ”Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemet, dnr Fi2019/04199/BATOT” och det nyligen fattade kommittédirektivet om ”Inrättande av utbetalningsmyndighet dir. 2022:8” har inte berörts i Skatteverkets promemoria. Om en ny myndighet ska ansvara över statliga myndigheters utbetalningar såsom Skatteverkets utbetalningar, behöver det utredas hur skyndsamhetskravet kan levas upp till, samt vilka kontroller som ska göras av Skatteverket och vilka kontroller som ska göras av den nya utbetalande myndigheten.

4.15 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Länsstyrelsen avstyrker att länsstyrelserna ska fortsätta handlägga ärenden som är påbörjade innan 1 januari 2024, utan anser att verksamheten till fullo övergår till Skatteverket. Om så inte blir fallet förespråkar Länsstyrelsen att eventuella övergångsregler förtydligas under den tid som verksamheten delas mellan Skatteverket och länsstyrelserna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Anneli Hulthén med Kristian Hansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsöverdirektören Ola Melin medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.